

NATUR OG MILJØ BULLETIN NORGES NATURVERNFORBUND

Frankrike dumper Atomkraft

SIDE 6

Prestisje- nederlag for Maggie

SIDE 7

10.000 plutoniumsfly over Nordsjøen?

SIDE 6

EF: Større utslipp i 1992.

SIDE 5

Til kamp for fri eksos.

SISTE SIDE

Nye kraftkrav: – Industrien tigger om subsidier

Med 300.000 ansatte og 250 milliarder kroners omsetning i ryggen går åtte tunge organisasjoner på offensiven for en ekspansiv energipolitikk. Bygg ut mer vannkraft, er et av kravene. – Industrien ber egentlig om 1,3 milliarder i statlige overføringer, mener Naturvernforbundet.

Økt vannkraftutbygging, iverksetting av planlagte gasskraftprosjekter og lavere el-priser er hovedkravene fra de åtte organisasjonene: Teknologibedriftenes landsforening, Metallurgisk industris landsforening, Fellesforbundet, Norsk Arbeidsmandsforbund, Norsk kjemisk industriarbeiderforbund, Entreprenørenes landsammenslutning, Treforedlingsindustriens landsforening og Norsk elektriker- og kraftstasjonsforbund.

Organisasjonene mener at det fram mot år 2000 vil bli behov for ytterligere 10 TWh, men tar også til orde for at noe kan oppnås gjennom økt satsing på energiøkonomisering.

Ber om subsidier

Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN), som representerer Naturvernforbundet, Turistforeningen og Jeger- og fiskerforbundet, går kraftig ut mot planene. – Industribransjen ber i virkeligheten om subsidier i størrelsesorden halvannen milliard kroner, sier Thomas Martinsen i Naturvernforbundet.

– De legger selv vekt på at økonomiske hensyn ved regu-

lering og utbygging av vannkraft skal tillegges større vekt, sier Martinsen, som peker på at industrien gjennom enøk-tiltak uten samfunnsøkonomiske kostnader kan skaffe til veie 10 TWh til den prisen de ønsker seg, 12 øre pr. KWh.

– Industrien argumenterer med at vannkraft er en ren energiform. Men det er naivt å tro at økt forbruk av vannkraft i Norge automatisk vil gi reduksjon av produksjonen ved forurensende kullkraftverk. Dette betinger i såfall omfattende internasjonale avtaler.

Videre argumenteres det for at investeringene vil gi økt privat forbruk. Dette vil blant annet gi økt bilbruk, sier Martinsen, som også viser til at Næringslivets Hovedorganisasjon advarer mot økt privat forbruk. – Ifølge NHO vil økt forbruk føre til økt import, noe det advares sterkt mot.

– Urealistisk!

Kravet fra industrien får blandet mottakelse i Stortingets energi- og industrikomite. – På grensen til det urealistiske, sier Gunnar Fatland fra Høyre. Han mener at man kan nå viktige industripolitiske målset-

ninger gjennom energiøkonomisering.

Også Tora Aasland Houg (SV) mener at vi først må utnytte enøk-potensialet før det kan bli på tale med en videre energiutbygging. Hun mener det er bra at industrien selv peker på dette alternativet, men tar klart avstand fra utbygging av flere vassdrag eller gasskraftverk som skal supplere dagens energiforsyning. – Gasskraftverk er bare aktuelt dersom det kan erstatte forurensende kraftkilder i utlandet, sier Aasland Houg.

Krf-representanten Helga Haugen er derimot entydig tilhenger av kravet om økt energiutbygging. – Vannkraft forurenser ikke, og det er riktig av å Norge å ta i bruk denne rene ressursen. Helga Haugen tar også til orde for utbygging av gasskraftverk, under forutsetning av at man først har greid å skape et behov for kraften.

– Burde vi ikke først utnytte enøk-potensialet før vi bygger ut mer kraft?

– Jo, dette bør gå parallellt, oppklarer Haugen, som ikke har så stor tro på at Norge virkelig greier å utnytte dette potensialet.

Norges Naturvernforbund
Postboks 2113 Grünerløkka
0505 Oslo 5
Bankgiro: 1720.05.00717
Postgiro: 5 09 46 02

Ansv. red.: Gunnar Bolstad
Redaktør: Jon Bjartnes
Telefon: (02) 71 55 20
Telefax: (02) 71 56 40
Prod.: GPG Sats & Trykk as

Løgn eller fanteri?

Det er ingen skam å snu. Og det er lov å ombestemme seg. På den annen side: Et løfte er et løfte. Det gjelder også for politikere.

Det er en banal sannhet, men vi opplever stadig at politikere løper fra løftene sine straks de får satt rompa si på en taburett. De fleste pakker helomvendingene sine inn i bomull. På sett og vis var det befriende å høre Magnus Stangeland (SP) da han nylig måtte forklare seg om sin egen snuoperasjon i jernbanespørsmål. – Før var eg i opposisjon. No er eg i posisjon, sa Magnus.

Atskillig mer pinlig var det å være vitne til et forsøk fra personlig rådgiver i Samferdselsdepartementet, Svein Konstali, på å vri seg unna da Stangeland utfordret ham til å innrømme at regjeringssposisjonen tvang KrF til å forlate standpunkter de tidligere hadde brukt som fanesaker. – Økt satsing på jernbanen, heter det i KrFs program. Samtidig kutter de 150 millioner på NSBs investeringsramme.

Og partifelle Helga Haugen mener det er greit å bygge ut både vann- og gasskraft, forutsatt at man først skaper et behov. Enøk har hun mindre tro på, til tross for at det i programmet hennes heter at enøk-tiltak skal prioriteres foran ny kraft.

Og alle politikere er for miljøavgifter. I regjeringens budsjett-framlegg heter det: «Regjeringen vil bruke miljøavgifter for å føre en aktiv miljøpolitikk. Avgiftssystemet må utformes slik at det stimulerer til miljøvennlige løsninger, ved at miljøkostnadene blir bedre reflektert i prisene.»

Resultatet er en bensinavgift på omlag 20 øre, ingen KFK-avgift og ingen økning i batteriavgiftene. Alle er enige om at disse avgiftene ikke vil gi noen effekt i det hele tatt. Likevel går stortingspolitikere fremdeles rundt med hevet hode, og lite tyder på at noe skjer som kan sikre en mer forsvarlig avgiftspolitik ved neste korsvei.

Hva skal man si til sånt? At politikk er det muliges kunst, og at man ikke kan vente for mye i en vanskelig parlamentarisk situasjon? At det er naivt å tro at politikk handler om rettlinjede strategier? Eller at politikere er notoriske løgnere som man i utgangspunktet ikke skal tro på?

Vi tror i ikke at politikere lyver bevisst. Men vi liker ikke å bli ført bak lyset. Fra nå av akter Naturvernforbundets redaksjon å føre et omfattende klipparkiv over politikernes stemmegivning og standpunkter i miljøspørsmål. Arkivet vil bli stilt til rådighet for interesserte i god tid før neste valg.

Gunnar Bolstad

Dette var godt nytt. Jeg håper at denne utredningen vil resultere i det vi har arbeidet for – skrinlegging av kombinasjonslinjen og valg av det østre alternativet, sier Erik Korneliussen i E18 – rett og slett til avisa Fremtiden.

Korneliussens entusiasme bunner i at Finansdepartementet nå har grepet inn overfor Vegdirektoratets planer om en motorvei gjennom Vestfold. Naturvernforbundet og andre miljøvenner har i lengre tid argumentert for et mer miljøvennlig alternativ, og ser nå ut til å ha fått gjennomslag for standpunktene sine.

Etter et initiativ fra finansråd Tormod Hermansen er Samferdselsdepartementet og Vegdirektoratet bedt om å gi en samfunnsøkonomisk og transportøkonomisk sammelikning av det vedtatte kombinasjonsalternativet og det såkalte østalternativet.

Initiativet har slått ned som en bombe ved veikontoret i Vestfold. – Verst tenkelig kan dette bety en utsettelse av veiprojektet i Vestfold med fem år, sier plansjef Tore Foss til Fremtiden.

Finansdepartementets utredere konkluderer med at miljøbevegelsens alternativ er et samfunnsøkonomisk mer lønnsomt alternativ enn veikontorets valg. Imidlertid er detaljnivået lavere ved øst-alternativets utredning, og det er dette Finansdepartementet ønsker å se nærmere på. Det er særlig investeringskostnadene som er usikre, ifølge Fremtiden.

BLI MED PÅ ET STREIFTOG GJENNOM NORSKE KULTURLANDSKAP!

Ragnar Frislid er sakkyndig reisefører!

«Norske Kulturlandskap» er årets praktbok til alle som er opptatt av vår natur og kultur. Gjennom tekst og mer enn 100 prektige fargebilder tar forfatter og fotograf Ragnar Frislid oss med på en reise gjennom tid og rom.

Vi starter med de eldste spor i form av helleristninger og gravrøyser, og vi beveger oss gjennom lyngheilandskap og kystkultur på Sør- og Vestlandet, skoglandskap, setergrønder og brede jordbruksbygder på Østlandet – fiskevær og sjøsamiske bosetninger i Nord-Norge.

Kulturlandskapet er først og fremst menneskets landskap – i stadig utvikling og forandring. Særlig har utviklingen gått raskt de siste ti-årene. Nå ligger det store oppgaver i å sørge for et levende kulturlandskap framover.

Boka er en del av Landsbruks- og Miljøvern-departementets kampanje «Levende kulturlandskap».

Ragnar Frislid
NORSKE KULTURLANDSKAP
144 sider. 100 fargebilder.

Innbundet kr 250,-

Fås i bokhandelen eller direkte fra forlaget.

Landbruksforlaget
Boks 3647 Gamlebyen, 0135 Oslo 1 Tlf: (02) 98 81 50

Ingen rushtid i Los Angeles

Mange har sikkert hørt at miljødirektoratet i Los Angeles har laget en plan som forbyr bensin som drivstoff fra 2007. Men det er ikke det eneste som står i planen. Her er noen flere detaljer:

- salg av motorgressklippere forbyes
 - opptenningsveske til griller forbyes
 - 60 prosent av befolkningen skal ikke jobbe vanlig arbeidstid i 2007. Fire dagers uke à ti timer blir et av alternativene.
 - arbeidsplasser skal bringes nærmere der folk bor ved hjelp av «nabolags-arbeidsstasjoner» subsidert av det offentlige
 - varelevering forbudt unntatt om kvelden og natten
 - tog skal oppmuntres til å erstatte dieseldrevne trailere
 - videokommunikasjon skal oppmuntres som alternativ til forretningsmøter og universitetene skal oppfordres til TV-undervisning.
- Målet for disse tiltakene er å få luftkvaliteten i Los Angeles på høyde med anbefalte grenseverdier.

(The Economist)

Bilfritt Amsterdam?

Privat bilkjøring må forbyes i indre by i Amsterdam hvis det fortsatt skal kunne bo mennesker der. Det fastslår et kommunalt utvalg som nå har utarbeidet en rapport om trafikkforholdene i den nederlandske hovedstaden.

Utvalget foreslår å løse parkeringsproblemene ved blant annet å bygge offentlige garasjehus under jorda. Trikker og busser må få traseer helt fri for parkerte biler, som idag skaper kaos i kollektivtrafikken. Utvalget vil forby busser i fotgjengersonene, fordi røyken fra dieselsbussene er miljøskadelig. Rapporten går også inn for at det må bli billigere å kjøre dro-sje.

(Klassekampen)

Japan gir øko-hjelp

Mexico blir det første landet til å motta økologisk u-hjelp fra et program Japan har opprettet. Japan yter sju milliarder i kreditt over en treårsperiode til et prosjekt som skal redusere luftforurensingen i Mexico City.

Ifølge en studie av luften i Mexico City som er foretatt på japansk initiativ, var nivåene høyere enn grenseverdiene for hvert eneste av forurensingsstoffene som ble målt.

Det japanske inngrepet har til en viss grad vekket mexikanske myndigheter, som til nå har bagatellisert miljøproblemene i hovedstaden. Da tusener av trekkfugler døde under en smog-periode i februar 1987, kunne for eksempel myndighetene fortelle at fuglene enten var utmattet eller hadde fått i seg sprøytemidler i USA.

(Int. Herald Tribune)

Skrell gulrøttene!

Forsker Gunnar Guttormsen ved Statens forskningsstasjon, Landvik i Grimstad har undersøkt blyinnholdet i gulrøtter, og hans råd er: Skrell dem først.

Guttormsen, som brukte et år på sin undersøkelse, fant at grønnsakene i Sør-Norge inneholder omtrent dobbelt så mye bly som i Trøndelag. Årsaken henger sammen med forurenset nedbør fra kontinentet.

– Dersom gulrøttene skrelles, reduseres blyinnholdet med femti prosent, sier Guttormsen. Det skulle bety at en skrellet sørnorsk gulrot veier likt med en uskrellet trøndergulrot.

– Man bør ikke spise ubegrenset av uskrellede gulrøtter. Dessuten bør en ytterligere tilførsel av bly via frukt og grønnsaker unngås, er Guttormsens vurdering.

(Aftenposten)

Ansatt!

Tove Tronstad er ansatt som leder for det nye sekretariatet for miljømerkingsstiftelsen. Tronstad (49) har vært ansatt ved Forbrukerombudet de siste seks årene, og er cand. mag av utdannelse.

– Hvilke produktgrupper blir de første til å komme under kniven, Tronstad?

– det er i stor grad næringslivet selv som kommer til å sitte med initiativet. De må søke for å få godkjent bruk av miljømerket på sine produkter. Styret for stiftelsen har vedtatt å etablere en faggruppe som skal lage kriterier for papirprodukter. Dette er jo en svært stor gruppe produkter, og vi kan dermed dekke inn bleier, sanitærartikler, kopipapir og brevpapir, for å nevne noen typer.

– Hvilke fagmiljøer er det du kommer til å støtte deg til?
– Vi kommer til å trekke på anerkjente norske fagmiljøer, blant annet i SFT og NILU. I tillegg skal det i størst mulig grad opprettes fellesnordiske standarder for miljømerking.

God respons

– Hvordan har responsen vært i næringslivet på den planlagte miljømerkningen?

– Næringslivet har stilt seg positivt til den nye ordningen. Næringslivets Hovedorganisasjon er representert i styret. Næringslivet kommer også til å ta en del av kostnadene, sier Tove Tronstad, som får med seg tre medarbeidere i sin nye jobb.

Frivillig ordning

I stortingsproposisjonen om den positive miljømerkningen understrekes det at ordningen er frivillig. Ingen produsenter vil bli hindret i å komme inn på markedet.

Stiftelsens styringsorganer består av et råd og et styre. I rådet sitter representanter for åtte departementer med Forbrukerdepartementet i spissen, og 11 organisasjoner, deriblant Naturvernforbundet, LO, NHO og Norges Handelstandsforbund.

Omtrent slik blir utseendet på det offisielle miljømerket.

Ressursperson

En person som har greie på saker og ting, og som kan snakke lenge om det.
(Miljøleksikon, NKI-forlaget 1978)

Bremanger-utslipp under kontroll

Utslippene fra Bremanger Smelteverk skal nå under kontroll. Hovedutslippet til vann skal være fullrenset innen første juli 1991. Miljøverndepartementet har knyttet forurensingsgebyr til overtredelse av fristen.

Avløpsvannet fra Bremanger Smelteverk slippes i dag ut i sjøen via to ledninger. Konsentrert restsyre slippes ut på 100 meters dyp, og skyllevann slippes ut på 30 meters dyp. Begge disse utslippene skal nå renses.

Bestemmelsene innebærer et halvt års forlengelse i forhold til den fristen SFT satte, men et halvt år tidligere enn det bedriften hevder er nødvendig for å finne en akseptabel løsning på avfallsproblemene.

Mens vi venter på 1995...

Ozonnedbrytende stoffer skal forbys i Norge fra 1995. Statens Forurensningstilsyn har nå en brosjyre på beddingen som skal fylle ventetiden for utålmodige sjeler.

Brosjyren gir en grundig innføring for storinnkjøpere av skumplast, bygningsmaterialer, kuldemedier, haloner og vaske- og rensedmidler.

På de fleste bruksområder finnes det nå alternative stoffer som kan erstatte KFK og haloner, og SFT setter sin lit til at de store innkjøperne nå kan styre en raskere utvikling enn det stortingsflertallet har lagt opp til. Dette er desto mer ønskelig etter at Stortinget har sagt nei til å innføre en miljøavgift på KFK.

Ansvaret for utviklingen ligger ikke bare hos dem som vedtar avtaler og reguleringer. Det avgjørende valget skjer i dagliglivet, heter det brosjyrens forord.

Statsbudsjettet: Miljøavgiftene utsatt på ubestemt tid

Statsbudsjettet for 1990 loses nå i havn uten at miljøbevegelsen har særlig grunn til å applaudere med entusiastiske tilrop. Det må bli konklusjonen etter at forslagene om miljøavgifter også i år ble begrenset til pliktøvelser og honnørord.

I valgkampen skrot partiene av at de ville bruke miljøavgifter som et effektivt virkemiddel. De avgiftene som nå er i ferd med å bli vedtatt er imidlertid altfor lave til å ha noen effekt på miljøet.

Bensinavgiften er den som er blitt mest debattert i høst. Mange politikere har ivret for at den burde brukes til å vri forbruksmønstret over på kollektivtrafikk. Desto mer skuffende er det at det ble AP-regjeringens budsjettforslag på 18 og 25 øre som ble stående som det endelige vedtak. Naturvernforbundet gikk inn for en økning på to kroner, inkludert moms.

Personlig sekretær i Samferdselsdepartementet, Svein Konstali (KRF) medgir at avgiften er lav, og sier at man ar-

beider med en avgiftsending på lengre sikt. Selv om han ikke vil tallfeste et konkret beløp, henviser han til SIMEN-rapporten, der det heter at bensinprisen bør heves til ti kroner for å oppnå målet om å stabilisere utslippene av CO₂. På direkte spørsmål stiller han seg ikke avvisende til at avgifts-hevingen neste år bør ligge i krone-klassen.

KFK-bransjen presser

Andre kategorier der det politiske flertallet heller ikke har våget å klemme til, er KFK, batterier og engangsemballasje.

Ifølge informerte kilder er det press fra KFK-industrien som har ført til at man har droppet forslaget om en avgift

på KFK. Begrunnelsen i budsjettinnstillingen er da også at industrien skal få mulighet til å påvise at forbruket av KFK og haloner kan reduseres i henhold til målsetningen uten avgift. Det er som å kutte tobakksavgiftene fordi folk sier at de har bestemt seg for å slutte å røyke.

Selv om det i budsjettinnstillingen heter at avgiften på miljøskadelige batterier må være på fem til ti kroner for at den skal ha en tilstrekkelig miljømessig effekt, foreslår man nok en gang en avgift på to kroner. På ett år selges det batterier som tilsammen inneholder 14 ganger mer bly enn de samlede utslippene fra industri og samferdsel.

Inger Spangen

Radioaktive røykvarslere: For billige til å være farlige

Radioaktive røykvarslere sender ut så mye stråling at de er helse- og miljøfarlige – men bare hvis de strålingsfrie alternativene er like billige å kjøpe.

Dette er innholdet i et brev fra direktør Johan Baarli ved Statens Institutt for Strålehygiene, til Direktoratet for Brann- og Eksplosjonsvern.

Radioaktive røykvarslere inneholder små mengder av stoffet americium 241, som er et høyradioaktivt avfallsstoff fra plutoniumsindustrien.

Restriksjoner

I brevet tilbyr Statens Institutt

for Strålehygiene å sette restriksjoner på import av ioniske (radioaktive) røykvarslere, utfra en strålehygienisk vurdering.

Men det skal i tilfelle skje på to betingelser: At de strålingsfrie (optiske) røykvarslere er like bra til å oppdage røyk, og at de kan tilbys på et «tilsvarende eller lavere prisnivå». Ifølge Direktoratet for Brann- og Eksplosjonsvern er de optis-

ke røykvarslerne de beste. De ioniske (radioaktive) er for dårlige til å oppdage ulmebranner, som utgjør 25–30 prosent av alle dødsbrannene i Norge.

Derimot er de betraktelig dyrere enn sine radioaktive konkurrenter. Hvilket, utfra Johan Baarlis brev, skulle bety at instituttets strålehygieniske vurdering ikke kommer til anvendelse.

EF: Større utslipp i 1992

EFs indre marked vil føre til mer forurensing, heter det i en rapport som er laget av en uavhengig gruppe på oppdrag fra EF-kommisjonen.

Rapporten anbefaler EF å ta større miljøhensyn i den økonomiske politikken, utvikle bedre renseteknologi og la medlemslandene stå fritt til å innføre miljøavgifter.

EFs miljøkommisær, Carlo Ripa di Meana mener at rapporten tegner et foruroligende bilde av EF når de indre grensene fjernes i 1992. Ripa di Meana vil om kort tid legge fram flere forslag for å stoppe miljøødeleggelsene. – Jeg vil

blant annet foreslå bruk av miljøavgifter. Det er viktig at vi har økonomiske ressurser til å rydde opp, sa di Meana nylig, uten at han ville røpe detaljer i forslaget.

Rapporten baserer seg på EFs egne anslag om at det indre markedet vil føre til en økonomisk vekst på sju prosent. Miljøkonkvensene av denne veksten vil særlig gi seg utslag i transportsektoren, heter det i rapporten. Trolig vil

trailertransporten øke med mellom 30 og 50 prosent.

En vekst på 1,5 prosent i EFs bruttonasjonalprodukt vil føre til økte CO₂-utslipp på 15 prosent. En bruttonasjonalproduktvekst på 2,5 prosent vil gi 26 prosent økte CO₂-utslipp, ifølge rapporten. EF-landene er nå ansvarlige for ti prosent av verdens samlede CO₂-utslipp.

Amerikansk forskerteam: Det gror penger på trær!

Et amerikansk forskerteam har bevist at det gror penger på trær. Mens nedhuggingen av verdens regnskoger pågår for fullt, har tre botaniske forskere regnet seg fram til at utbyttet av frukt og gummi fra en hektar uberørt peruviansk regnskog har en nettoverdi på 85.000 kroner.

Verdien av den samme hektaren synker til 35.000 kroner dersom man bruker den til beite for kveg. Tømmerutvinning gir en gevinst på 40.000 kroner, ifølge forskerne.

Ifølge tidsskriftet Nature er undersøkelsene basert på et område nær Iquitos i Peru, der den lokale befolkningen tjener til livets opphold ved jordbruk, fiske og ulik utnyttelse av regnskogen. Den ene hektaren som forskerne valgte ut inneholdt 842 trær av 275 forskjellige ar-

ter, hvorav 72 arter bar spiselige frukter eller gummi.

– Utnytt ressursene

Undersøkelsen er ikke det eneste eksempelet som underbygger økologenes argumenter om at ødeleggelsene av regnskoger er en uhyrlig sløsing med ressurser, i tillegg til at miljøkonkvensene er enorme. Tidligere har man undersøkt verdien av en rekke planter, uten at man har gjort en systematisk

analyse av avkastningen for ulike bruksutnyttelser.

De amerikanske forskerne reiser nå spørsmålet om hvorfor man ikke på et tidligere tidspunkt har gått inn for å utnytte gjenvinnbare ressurser i regnskogene.

Fordomsfri EF-konferanse

– Vi akter å kaste et fordomsfritt lys på EF-debatten, sier Tron Kleivane, som er en av hovedarrangørene bak den store miljøkonferansen om EF og Norge. Konferansen går av stabelen i Folkets Hus i Oslo 6. desember.

Konferansen samler toppfolk fra EF-byråkratiet, fra europeiske miljøorganisasjoner og forskere, politikere og miljøaktivister fra Norge. I alt 300 mennesker er ventet som deltakere på konferansen, og det er ennå plass, ifølge Kleivane.

Blant de mest interessante foredragsholderne finner vi lederen av Europa-parlamentets miljøvernkomité, Ken Collins, direktøren i EFs miljøvernndirektorat, Jørgen Henningsen og R. van Ermen fra European Environmental Bureau.

Fra norsk side kan nevnes handelsminister Kaci Kullmann Five, statssekretær Steinar Ness og generalsekretær Jørn Siljeholm i Naturvernforbundet.

Norge forsker sammen med EF

Norge skal nå delta for fullt i EFs miljøforskningsprogram. En avtale som nylig er inngått innebærer at norske forskningsinstitusjoner vil kunne konkurrere om EFs forskningsmidler på dette området.

For perioden 1989-92 beløper disse midlene seg til 580 millioner kroner. Av dette beløpet skal Norge betale inn en kontingent på 11 millioner kroner over Miljøverndepartementets budsjett.

Ifølge Miljøverndepartementet bør det være mulig å trekke tilbake til Norge langt større forskningsmidler enn det vi betaler i kontingent, fordi norske forskningsinstitusjoner ligger i forkant på flere områder av miljøforskningen.

Deler av Oslo-marka vernes

Byrådet i Oslo slutter seg nå til det forslaget til vern av Oslo-marka som er lagt fram av fylkesmennene i Oslo/Akershus og Buskerud.

Byrådet ber formannskapet verne deler av marka, men både naturreservater, landskapsvernområder og kombinasjoner av disse omfattes av forslaget der det er en forutsetning at Marka skal sees under ett.

Innenfor hovedstadens grenser omfatter verneforslaget rundt 3.000 dekar ved Mellomkollen (fem kilometer nord for Maridalsvannet) ivaretatt som naturreservat. Videre foreslås et omlag 1.900 dekar stort område ved Blankvann som et landskapsvernområde, mens Karusputten samme sted skal legges ut som naturreservat.

Savoy
HOTEL
Universitetsgt. 11
0164 Oslo 1
Tlf. 02 - 20 26 55

Norges
Varemesse
PB 130 Skøyen, 0212 Oslo 2
Tlf. 02 - 43 80 80

Fred Olsen & Co.
Fred Olsens gate 2 - Postboks 1159 Sentrum,
0107 Oslo 1 Tlf. (02) 34 10 00 Tlx. 71 360

DAVID-ANDERSEN

Frankrike dumper atomkraft

Norske krafteksportører møter nå knivskarp konkurranse i utlandet. Frankrike driver aggressiv markedsføring overfor Sverige og andre nordeuropeiske land for å bli kvitt overskuddslagrene fra sine atomkraftverk.

Allerede i dag eksporterer Frankrike omlag 37 Twh (1 Twh = 1 milliard Kwh), først og fremst til Storbritannia, Italia og Sveits. Men fremdeles har de franske atomkraftverkene en overkapasitet på 15 Twh.

Den franske kraften tilbys store industribedrifter til en grunnpris på 6-7 øre pr. kwh. I tillegg kommer det franske elverket, EDF, inn med en rekke pakketilbud - som for eksempel lån og subsidier i kriseramete områder.

I Sverige er det særlig trefordlingsgiganten MoDo og Gränges Aluminium som har fått frierbesøk av EDF. - Sverige er særlig interessant fordi landet skal avvikle kjernekraften, sier Gerard Giovanni til tidsskriftet Veckans Affärer.

Giovanni ledet en EDF-delegasjon til Sverige nylig.

Miljøvennlig a-kraft?

- Vi er ikke informert om at Frankrike har satt i gang en markedsoffensiv overfor Sverige, sier informasjonssjefen i Statkraft, Dankert Freilem. - Men det er naturlig på bakgrunn av de konklusjoner som ble trukket på det internasjonale energimøtet i Montreal for en stund side, der det het at atomkraft er framtidens energialternativ.

- Atomkraft er et svært konkurransedyktig alternativ, sier Freilem, som mener det er naturlig å svare på utfordringen ved å tilby svenskene gasskraft. - Gass er ikke konkurransedyktig på pris, men forskjellige

ne kan bli såpass små at andre hensyn, for eksempel miljøfaktorer, kan gjøre utslaget.

Stor norsk eksport

I år eksporterer Norge vannkraft i størrelsesorden 15 Twh til Danmark og Sverige. Dette er dobbelt så mye som i fjor. Samtidig «renner» seks Twh ut i havet fordi magasinene er fulle. - Sverige vil ikke kjøpe mer vannkraft i år, og eksportkapasiteten til Danmark er begrenset. Investeringer i flere sjøkabler sørover blir for dyrt, sier Freilem, som avviser påstander om at Norge driver dumping-salg av strøm til utlandet: - Danske og svenske myndigheter avgiftsbelegger strømmen før den selges videre til forbruker, hevder Freilem.

10.000 plutoniumsfly over Nordsjøen?

250 flylaster med plutonium vil gå over Nordsjøen hvert år dersom det planlagte Dounreay-anlegget i Storbritannia blir bygget, ifølge Torbjørn Sikkeland, som er professor i fysikk ved Norges Tekniske Høgskole i Trondheim. Tallet kan øke i framtiden.

I et intervju med Stavanger Aftenblad hevder Sikkeland at en flyulykke kan føre til at plutonium spres som støvpartikler over større områder.

Sikkeland frykter at den planlagte utbyggingen av Dounreay-anlegget bare er første trinn i en større utbygging. - Om Europa og verden forøvrig tar steget over i plutoniumsøkonomien, vil behovet for gjenvinningskapasitet øke

betraktelig. Trolig vil denne utbyggingen skje i Dounreay der man har et gjenvinningsanlegg fra før, og der forholdene er «ideelle» med store ubefolkede områder.

50 prosent kjernekraft

- Om kjernekraften skal bety noe i framtiden, må den bidra med i hvert fall 50 prosent av energibehovet. Det betyr 5.000

hurtigformeringsreaktorer som igjen fører til et gjenvinningsanlegg som må være 1.000 prosent mer effektivt enn det planlagte Dounreay-anlegget.

Om man overfører disse tallene på antall flyfrakter med plutonium over Nordsjøen, vil man komme opp i flere titusenvis overflyvninger i året, hevder Sikkeland overfor Stavanger Aftenblad.

Atomkraft: Prestisjenederlag for Maggie

Mens Frankrike dumper atomkraften sin til subsidierte priser i andre europeiske land, sliter Storbritannia med å drive de 14 atomkraftverkene i landet. Myndighetene har nå besluttet å stoppe videre utbygging av kjernekraftverk fordi de ikke vil bli lønnsomme under privat drift.

Etter at statsminister Margaret Thatcher kjekt proklamerte privatisering av kraftverkene, har næringslivet vendt tomme ned. Med en pris helt opp mot en krone pr. Kwh er britiske kjernekraftverk helt uinteressante som investeringsobjekt, er beskjeden Thatcher har fått fra det britiske næringslivet.

Dette kan bety slutten for kjernekraften i Storbritannia, og innebærer et kolasalt pres-

tisjenederlag for statsminister Thatcher. Hun har tidligere tatt til orde for kjernekraft som et miljøvennlig alternativ.

Slaktet dokument

En gigantisk privatiseringsplan for energisektoren er i ferd med å bli fullstendig torpedert etter at et internt regjeringsskildet dokument lekket ut til pressen nylig. Britisk presse har slaktet dette dokumentet sønder og

sammen, og påpekt at hele planen bygger på to av Thatchers fikse ideer: Atomkraft er bra, koste hva det koste vil, og kullgruvearbeiderne skal sparkes fra jobbene sine, koste hva det koste vil. Ifølge Financial Times ligger det knapt noen miljøargumenter bak dette siste poenget - snarere et uttrykk for statsministerens intense hat mot en streikeglad gruvearbeiderforening.

Dårlig med sukker

Sukkerprisene i verden er nå på et usedvanlig høyt nivå, på grunn av frykten for at forsyningene ikke skal strekke til i året som kommer.

Børsmeklere i London uttaler til Associated Press at Brasil neppe blir i stand til å møte eksportbehovet og at sukkergiganten Cuba har vært nødt til å kjøpe sukker for å oppfylle eksportforpliktelser overfor Kina.

Brasils leveringsproblemer henger åpenbart sammen med landets satsing på sukker som basis for drivstoff for biler. For Cubas vedkommende bunner problemene i værforhold. Omfattende tørke i juli og sterke skader som følge av orkanen i oktober har ødelagt avlingene.

Avlingene i Sovjetunionen og Kina er også sterkt beskåret, delvis på grunn av værforhold. Også Mexico, som hittil har vært eksportør av sukker vil på grunn av dårlige avlinger gå over i importørens rekke.

Man må tilbake til 1980-81 for å finne tilsvarende lavt nivå på sukkerlagrene i verden.

ENØK i UK:

Stockholm (N&M Bulletin): Sinte bilister er en plage for miljøbevisste politikere:
– Det har vært et helsike å få gjennom miljøavgiften på bensin, sier Sveriges samferdselsminister Georg Andersson.

Den svenske miljøavgiften på bensin ble til slutt fastsatt til 1.50. Prisen øker med 75 øre i år, og 75 øre til neste år.

Nå:-Tålmodighet

Kampen for å få avgiften gjennom har tæret på kreftene hos svenske politikere.

– Miljøbevegelsen må smøre seg med tålmodighet før de kan regne med nye, konfliktfylte reformer, sier Georg Andersson til N&M Bulletin.

Bilpartiet

Det er sinte, svenske bilister som har stresset samferdselsministeren. Så sinte er de blitt, at de etter vedtaket om miljø-

avgiften på bensin vurderer å starte sitt eget politiske parti.

– Men vi får først se om de nåværende partiene er beredt til å høre på våre argumenter, sier Charlie Magnusson til Dagens Nyheter. Han er blant initiativtakerne til «Stockolmsbilisternas Protestrørelse» – en nystiftet organisasjon som skal tale bilens sak.

Mot restriksjoner

Protestbevegelsen går hardt ut mot avgifter, bompengering og «miljø-ødeleggende trafikk-reguleringer». Med sistnevnte menes de fleste regler som går ut over farten på vegene – «flyt i trafikken» er motorveg-tilhengernes kronargument i Sve-

rige som i Norge. Dessuten krever foreningen en «positiv parkeringspolitikk». Hvis ikke skal politikerne i den svenske hovedstaden møte kamp om plassene i kommunestyret.

Og så Norge, da

Også i Norge er bilistene på bannen. Under overskriften «Oslo-bilistene har våknet» i Arbeiderbladet, får direktør Tor Andersen i Oslo-avdelingen av NAF gråte sine bitre tårer over bompengeringen. Den er, ifølge Andersen, et resultat av en «politisk sammensvergelse, fra det blåeste Fremskrittsparti til det røde Rød Valgallianse».

**Den norske
Industribank A.s**

PB 448 Sentrum, 0104 Oslo 1
Tlf. 02 - 42 91 80

A/S Konsernbygg

Sørkedalsveien 24
0369 OSLO 3
Tlf.: (02) 46 32 09